

รายงานผลการดำเนินการ
ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กระบวนการงาน
การจดทะเบียนสิทธิบัตร

กองสิทธิบัตร
กรมทรัพย์สินทางปัญญา

แบบรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การอนุมัติของผู้บริหาร	การเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน	Link เผยแพร่
ผ่านการอนุมัติแล้ว	ดำเนินการแล้ว	https://www.ipthailand.go.th/th/กลุ่มคุ้มครองจริยธรรม/item/reportplanrisk๒๕๖๖.html?category_id=๒๔๕๕

ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง	ผลการดำเนินการ
การตรวจสอบเอกสารคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร			
การเสนอให้ทรัพย์สิน/สินบน/ผลประโยชน์อื่นใดต่อเจ้าหน้าที่ระหว่างการทำคำปรึกษาแบบเผชิญหน้าในการจัดเตรียมคำขอและเอกสารประกอบคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	ปานกลาง	วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกันการรับ-ให้ทรัพย์สิน/สินบน/ประโยชน์อื่นใดและการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) และพัฒนาระบบบริการข้อมูล/คำปรึกษาด้านสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดช่องทางการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า และลดช่องทางการทุจริต/รับ-ให้สินบน	<p>กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาปรับปรุงระบบการยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาการปฏิบัติงานของกองสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกับคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของกรมทรัพย์สินทางปัญญา และบริษัทซอฟต์แวร์ จำกัด ผู้รับจ้างดูแลรักษาระบบ พิจารณาหารือร่วมกันในการดำเนินการปรับปรุงการทำงานของระบบ e-Filing อาทิ ในส่วนของการรับ-ส่งหนังสือสั่งการ การเชื่อมโยงกับระบบการจดทะเบียนสิทธิบัตรทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Patent) ระบบชำระค่าธรรมเนียมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ระบบการออกสิทธิบัตรทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Certification) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ขอสามารถติดตามสถานะคำขอและการดำเนินการของหน่วยงานผ่านระบบดังกล่าว ลดภาระการเดินทาง ลดการเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกับผู้ขอ</p> <p>สถานะปัจจุบัน เปิดใช้งานระบบ e-Filing ในส่วนที่พัฒนาเพิ่มเติมผ่านทางเว็บไซต์กรมฯ แล้วและมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบปัญหาการใช้งานหรือเมื่อได้รับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากผู้ใช้งานระบบ เช่น กรณีเอกสารที่นำส่งผ่านระบบไม่ครบถ้วนหรือซ้ำซ้อน โดยปัญหาที่พบเกิดจากการทำงานของระบบที่มีความเกี่ยวข้องกับงานหลายส่วน และเพื่อไม่ให้เกิดกระทบกับการทำงานของระบบโดยรวม คณะทำงานและผู้ดูแลระบบจะต้องหารือร่วมกันเพื่อวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาที่ละส่วน โดยประชุมหารือร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเร่งด่วนและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น</p>

ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง	ผลการดำเนินการ
			<p>กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาระบบบริการข้อมูล/คำปรึกษาด้านสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร ด้วยเทคนิคการประมวลผลตามภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) หรือ AI Chatbot เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการขอรับคำปรึกษาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้บริการโต้ตอบการสนทนาการตอบข้อซักถาม/ให้คำปรึกษา ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการยื่นคำขอจนถึงการรับจดทะเบียน โดยอาศัยการประมวลผลตามภาษาธรรมชาติ และ AI ที่สามารถตอบโต้การสนทนาเรื่องคำขอรับสิทธิบัตรได้อย่างรวดเร็ว ลดภาระการเดินทาง และลดการเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกับผู้ขอ</p> <p>สถานะปัจจุบัน บริษัทผู้รับจ้างดำเนินการพัฒนาระบบ ได้ส่งมอบงานเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการทดสอบการใช้งานระบบพร้อมกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ดูแลระบบ คาดว่าจะเปิดให้ประชาชนใช้งานได้ในช่วงปลายไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๖๗</p>
การพิจารณาตรวจสอบการประดิษฐ์ของคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร			
การใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำขอการออกคำสั่ง และการรายงานผลการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	ปานกลาง	วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกันการรับ-ให้ทรัพย์สิน/สินบน/ประโยชน์อื่นใด และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการพัฒนาปรับปรุงระบบสิทธิบัตร (e-patent) ให้สามารถออกคำสั่งที่มีรูปแบบการสั่งการที่เป็นมาตรฐาน โดยมีการสุ่มตรวจคุณภาพการตรวจสอบและการออกคำสั่งของผู้ตรวจสอบ เพื่อเพิ่มความโปร่งใสให้กระบวนการตรวจสอบให้สามารถติดตาม และกำกับดูแลการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรได้มากขึ้น	<p>กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาปรับปรุงระบบสิทธิบัตร (e-Patent) ภายใต้โครงการระบบจำแนกและวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตรขนาดใหญ่ (Big Data) ด้วยการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining)</p> <p>๑. แต่งตั้งคณะกรรมการร่างขอบเขตของงานโครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้วยการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ตามคำสั่งกรมทรัพย์สินทางปัญญา ที่ ๒๖๗/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๕ เพื่อพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ซึ่งเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ขยายขอบเขตการสืบค้นเพิ่มเติมจากการป้อนคำค้นโดยผู้ตรวจสอบสิทธิบัตร (AI Search) โดยการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจากการทำ Data Mining จะช่วยให้ผลลัพธ์ของคำขอครอบคลุม รองรับการดำเนินงาน และวิเคราะห์ข้อมูลคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีได้รวดเร็ว สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ</p>

ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง	ผลการดำเนินการ
			<p>๒. แต่งตั้งคณะกรรมการซื้อหรือจ้างโดยวิธีคัดเลือก และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตามข้อ ๑. ตามคำสั่งกรมทรัพย์สินทางปัญญา ที่ ๔๒๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ โดยกรมฯ ได้จัดจ้าง บริษัท เอ็ม เอช อี ซี จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการ ตามสัญญาเลขที่ ๗๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖</p> <p>๓. สถานะการดำเนินการปัจจุบัน ได้มีการส่งมอบงานงวดที่ ๑ และตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว โดยเอกสารการส่งมอบงานประกอบด้วย (๑) แผนการดำเนินโครงการในภาพรวม (๒) แผนการศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบ และนำเสนอโครงสร้างฐานข้อมูล (๓) แผนการทดสอบระบบ (Testing Plan) (๔) แผนบริหารความเสี่ยง (Risk Management Plan) และ (๕) แผนสำรองข้อมูลและการกู้คืนข้อมูล (Backup and Recovery Plan) และอยู่ระหว่างการพิจารณาการส่งมอบงานงวดที่ ๒ โดยผู้รับจ้างอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบและการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง และการแก้ปัญหาการเชื่อมโยงคำขอที่เกี่ยวข้องในการสืบค้นคำขอ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้งาน เพื่อให้ระบบสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามขอบเขตการจ้าง</p> <p>สถานะการดำเนินการ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ (เพิ่มเติม) ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย (งวดที่ ๔) เรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอยู่ระหว่างการทดสอบประสิทธิภาพการใช้งานระบบและการแสดงผลลัพธ์อย่างสมบูรณ์ ก่อนการตรวจรับงานต่อไป</p> <p>กิจกรรมที่ ๒ คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร พิจารณาข้อมูลสำหรับกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพ การตรวจสอบและการออกคำสั่ง โดยศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดของมาตรฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประเมินคุณภาพ วิธีการและหลักเกณฑ์การประเมิน การทดสอบกรณีตัวอย่าง (test case) ด้วยวิธีและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในเบื้องต้น เพื่อปรับปรุงวิธีการและหลักเกณฑ์ให้เหมาะสม สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งการทดสอบใช้งานระบบประเมินคุณภาพ การตรวจสอบและการออกคำสั่ง (Quality Assessment: QA) และได้นำโครงสร้างคำสั่งมาตรฐานในการสั่งการ</p>

ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง	ผลการดำเนินการ
			<p>ภายในพระราชบัญญัติสิทธิบัตรให้ผู้ตรวจสอบใช้ และดำเนินการผ่านการใช้ดุลพินิจภายใต้ข้อกำหนดการตรวจสอบ พร้อมสื่อสารกับผู้ขอ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถตรวจสอบการทำงานผ่านแพลตฟอร์มของระบบ e-Patent ได้</p> <p>ทั้งนี้ ได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพการตรวจสอบสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร (Patent Quality Management System: PQMS) และนำโครงสร้างคำสั่งมาปรับใช้เพื่อตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจสอบ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการทดลองใช้งาน ก่อนรวบรวมประเด็นปัญหา รับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้งาน ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เช่น ตัวแทนสิทธิบัตร หน่วยงานที่ยื่นคำขอสิทธิบัตร และภาคเอกชน เพื่อนำความเห็นมาพัฒนาระบบ PQMS ต่อไป</p> <p>สถานะการดำเนินการ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ (เพิ่มเติม) นำ module เรื่องการประเมินคุณภาพการตรวจสอบเข้าในระบบ e-Patent เรียบร้อยแล้ว โดยกำหนดให้หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบทำหน้าที่ในการประเมินคุณภาพการออกรายงานผลการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ด้วยวิธีการสุ่ม และปิดบังไม่ให้ผู้ประเมินทราบว่าดำเนินการประเมินคุณภาพของเจ้าหน้าที่คนใด พร้อมทั้งปรับปรุงคู่มือมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพการตรวจสอบสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้เป็นปัจจุบันเรียบร้อยแล้ว</p> <p>กิจกรรมที่ ๓ กำหนดแนวปฏิบัติกรณีที่พบการกระทำการทุจริต การรับสินบน การให้-รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อจูงใจให้รับจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร</p> <p>๑. ศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เอื้อต่อการกระทำทุจริต การเสนอให้การให้ หรือการรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อจูงใจให้เจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร</p> <p>๒. ผู้อำนวยการกองสิทธิบัตรแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนหน่วยงานพาณิชย์ คุณธรรม โดยมีผู้อำนวยการกองสิทธิบัตรเป็นประธานคณะทำงาน ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านสิทธิบัตรเป็นรองประธานคณะทำงาน หัวหน้ากลุ่มงานในกองสิทธิบัตร</p>

ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง	ผลการดำเนินการ
			<p>เป็นคณะทำงาน และเจ้าหน้าที่กองสิทธิบัตรทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน เพื่อพิจารณาและได้กำหนดแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่กรณีที่เกิดการเสนอให้ การให้ หรือการรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ พร้อมประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่กองสิทธิบัตรทราบ</p> <p>๓. ปัจจุบันกองสิทธิบัตรอยู่ระหว่างการเฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง กรณีที่เจ้าหน้าที่อาจพบเห็นการกระทำที่เป็นการเสนอให้/รับทรัพย์สินที่มีผลต่อการใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจสอบ ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบเป็นลำดับแรก และดำเนินการตามมาตรการที่คณะทำงานขับเคลื่อนหน่วยงานพาณิชย์คุ้มครองกำหนดต่อไป</p>
<p>การเสนอให้ทรัพย์สิน/สินบน/ประโยชน์อื่นใดต่อเจ้าหน้าที่ในระหว่างการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า ในการพิจารณารับจดทะเบียนสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร</p>	<p>ปานกลาง</p>	<p>วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกันการรับ-ให้ทรัพย์สิน/สินบน/ประโยชน์อื่นใด และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการให้บริการระบบการให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-consultation) กำหนดกลไกการผ่านเข้า – ออกของหน่วยงาน และกำหนดสถานที่ให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า</p>	<p>กิจกรรมที่ ๑ จัดสถานที่ให้คำปรึกษาแนะนำแบบเผชิญหน้า กรณีที่มีผู้รับบริการเดินทางมาขอรับคำปรึกษาด้วยตนเอง ณ สถานที่ปฏิบัติงาน โดยใช้ห้องประชุมของกองสิทธิบัตร ซึ่งเป็นห้องที่สามารถมองเห็นได้จากทั้งภายในและภายนอก และสามารถให้คำปรึกษาได้เฉพาะกรณีที่มีการจัดเตรียมเอกสารในรูปแบบกระดาษเท่านั้น ซึ่งห้องประชุมดังกล่าวยังไม่มีระบบการป้องกันการกระทำทุจริต/การรับสินบน/การเสนอให้/การให้-การรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดที่รัดกุมเพียงพอที่จะสามารถตรวจสอบเหตุการณ์ย้อนหลังหากเกิดข้อพิพาทขึ้นได้ โดยผู้มาขอรับคำปรึกษาจะต้องแจ้งวัตถุประสงค์ก่อนเข้าพื้นที่สำนักงาน และขอรับคำปรึกษาได้ในพื้นที่ที่กำหนด โดยติดตั้งอุปกรณ์สำหรับสแกนลายนิ้วมือของเจ้าหน้าที่ที่บริเวณทางเข้าสำนักงาน เพื่อกำหนดพื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ และป้องกันบุคคลภายนอกเข้าเขตพื้นที่โดยไม่มีเหตุอันควรหรือไม่ได้นัดหมายล่วงหน้า โดยติดตั้งเครื่องสแกนลายนิ้วมือที่บริเวณทางเข้ากองสิทธิบัตร ชั้น ๑๐ จำนวน ๑ เครื่อง และทางเข้ากองสิทธิบัตรชั้น ๑๑ จำนวน ๒ เครื่อง รวมทั้งหมด ๓ เครื่อง</p> <p>กิจกรรมที่ ๒ เปิดใช้งานระบบบริการแบบศูนย์รวม e-service เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พร้อมกับระบบให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-Consultation) และประชาสัมพันธ์การใช้งานระบบดังกล่าวผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ของกรมฯ ได้แก่ Facebook: กรมทรัพย์สินทางปัญญา และได้อบรมการใช้งานระบบดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนสิทธิบัตร สำนักงานกฎหมาย หน่วยงานภาครัฐ</p>

ขั้นตอน	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง	ผลการดำเนินการ
			<p>และภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านแอปพลิเคชัน ZOOM ทั้งนี้ เมื่อระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ และเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มีผู้ใช้บริการมากขึ้นเป็นลำดับ กรมฯ จะพิจารณาลดช่องทางการขอรับคำปรึกษาแบบเผชิญหน้า อันจะเป็นผลให้กลไกการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตจากกระบวนการดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>กิจกรรมที่ ๓ กำหนดกลไกการผ่านเข้า - ออกในหน่วยงาน (กองสิทธิบัตร) โดยติดตั้งระบบแสกนลายนิ้วมือ และกำหนดพื้นที่ให้บริการ กรณีผู้ขอมาขอรับคำปรึกษา ณ สถานที่ตั้ง (กองสิทธิบัตร กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โดยจัดทำห้องประชุมขนาดเล็กแบบกระจกใส พร้อมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการให้คำปรึกษา แนะนำรายบุคคล และกำหนดแนวทางการควบคุมภายในในการให้คำปรึกษา แนะนำ และจัดทำคู่มือการใช้ห้องประชุม จะดำเนินการเมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณในปี ๒๕๖๗ หรือจากการแปลงงบประมาณประจำปี ๒๕๖๖</p>